

УДК 373.147:37.011.3 - 051

СЕРГЄЄВА Інесса

кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології ДВНЗ
«Донбаський державний педагогічний університет»
вул. генерала Батюка, 19, м. Слов'янськ, 84116, Україна
E-mail: inessa.sergeeva@ukr.net

ЦИГАНОК Руслан

магістрант кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський
державний педагогічний університет»
вул. генерала Батюка, 19, м. Слов'янськ, 84116, Україна
E-mail: 24.11.1987@gmail.com

НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ – НОВОГО СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ!

Анотація. Стаття присвячена висвітленню важливої складової в реалізації реформи нової української школи – підготовки нової формації сучасних учителів (студентів педагогічних вузів).

Зазначається, що продуктивність педагогічної діяльності багато в чому залежить від усвідомленості педагогом (студентом) своєї освітньої місії, від психологічної готовності студента до розуміння, сприйняття та реалізації інновацій. Під педагогічними інноваціями мається на увазі певна сукупність нових, взаємопов'язаних засобів, методів і процесів, необхідних для створення організованого, цілеспрямованого й керованого педагогічного впливу на формування особистості.

З'ясовано, що рушійною силою інноваційної підготовки є реалізація персонального особистісного потенціалу кожного студента в освіті. Тобто програми його індивідуальної активності, спрямованість і зміст якої визначаються його волездатністю як готовністю здійснювати свідомий вибір і діяти згідно етичній вольовій відповідальності.

Автори акцентують увагу на необхідності оптимізації навчально-виховного процесу у педагогічних ВНЗ: орієнтацію на STEM-освіту, міждисциплінарність, посилення зв'язків університету зі школою, підвищення ролі та значення громадянської складової у підготовці студента.

Ключові слова: нова українська школа, освітні зміни, сучасний вчитель, агенти змін, вчительська компетентність, підготовка студентів, інновації, власна освітня траєкторія, STEM-освіта.

© Сергєєва І, Циганок Р., 2019

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Зміни в системі освіти відбуваються на виклики сучасного світу: глобалізацію, інформаційну революцію, загальні прагнення мирного співіснування культур і народів, дотримання прав людини, а також екологічної безпеки та процесів демократизації.

Українська держава, сучасне суспільство покладають на сучасного вчителя відповідальну місію – носія суспільних і освітніх змін, активного учасника і провайдера реформ у системі освіти, місію, яку міністр освіти України Л. Гриневич, сформулювала двома словами: «агенти змін» [9].

Привабливою та ефективною нова українська школа стане тільки тоді, коли до неї прийде новий сучасний вчитель (вчорашній студент), учитель з нової формації людей: з новим гнучким мисленням, з новим світоглядом і з новим відношенням до дитини як до ноосфери – сфери розуму, сфери взаємодії суспільства і природи – розумної людської діяльності, сфери життєтворення.

Нова українська школа (НУШ) – це довгострокова реформа Міністерства освіти і науки (до 2029 р), спрямована на зміну середньої освіти в Україні. Мета реформи – створити школу, в якій учням буде приємно навчатися і яка даватиме дітям не тільки знання, як це відбувається зараз, а й вміння застосовувати їх у житті [7].

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Теоретичний аналіз наукової літератури показав актуальність дослідження підготовки майбутніх педагогічних працівників до змін в умовах освітньої реформи. Це питання висвітлено українськими та зарубіжними науковцями: В.Загвязинським, Є.Павлютенковим, Л.Мітіною, М.Боришевським, І.Головіним, І.Дичківською, В.Моляко, Б.Сазоновим, Н.Софій, С.Мироновою, І.Зязюном, В.Андрущенко, Ш.Амонашвілі, В.Кремінем та іншими.

В ході аналізу наукових робіт виявлено, що продуктивність педагогічної діяльності багато в чому залежить від усвідомленості педагогом того, що він робить та для чого, від психологічної готовності студента (вчителя) до розуміння, сприйняття та реалізації інновацій [3; 5; 10; 14 та ін.].

Досить важливими чинниками готовності до роботи в новій українській школі виступають ціннісні орієнтації вчителя та його здатність творчо реалізувати досягнення сучасної науки в особистій практичній діяльності.

Значна увага в сучасних дослідженнях приділяється різним важливим аспектам освітянської діяльності, змісту й структурі організаційно-методичного забезпечення, пошуку інноваційних підходів, активних форм і методів навчання, розвитку компетентності педагога в умовах неперервної освіти, можливостям неформальної, інформальної освіти [6; 10 та ін.].

На думку науковців, школа повинна навчити людину «придумувати собі роботу» для забезпечення матеріального та соціального успіху протягом життя. Тому слід змінювати (адаптувати) і роль педагога, головним у діяльності якого стає заохочування дітей до власного пошуку, власного шляху пізнання світу, створення власної життєвої траєкторії, сприйняття світу як єдиного цілісного утворення, а себе невід'ємною його частиною [2; 8].

Формування цілей статі (постановка завдання). Проаналізувати дослідження з проблем підготовки майбутніх педагогічних працівників до змін в умовах освітньої реформи; розкрити мотиваційні особливості необхідності проведення такої підготовки та усвідомлення студентом потреби у впровадженні в навчальний процес педагогічних інновацій; виокремити та запропонувати складові оптимізації навчально-виховного процесу у педагогічних ВНЗ, які сприятимуть забезпеченню нової школи сучасними конкурентоздатними фахівцями.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Зміни в освіті розпочалися зі створення сучасних привабливих, комфортних умов для учнів, їх батьків і вчителів. Капітальні ремонти, сучасне обладнання, комп'ютерна техніка, дизайн та брендування дійсно зробили навчальні заклади схожими на європейські. І це, на нашу думку, дуже важливо, бо без вирішення матеріальних проблем реформа стає подібною великій ілюзії, яку вже десятки років переживало наше суспільство. Та суспільству потрібна не просто комфортна, красива та оснащена школа. Громадськість потребує відкритої, а головне – ефективної школи! А ефективність діяльності навчального закладу, за словами В.Андрущенка, «визначає яскрава посмішка дитини» [2].

Модель саме такої ефективної, дружньої до дитини школи успішно реалізується в системах освіти Швеції, Фінляндії та інших європейських країн. Така школа здатна забезпечити належну якість освіти, перетворити її у чинник економічного зростання, джерело національної єдності, засіб успішної особистої соціалізації кожного громадянина нашої країни, його становлення як особистості.

Творець педагогіки Я.Коменський стверджував, що педагогіка – універсальне мистецтво вчити всіх і всьому [4]. Згідно поглядів

Ш.Амонашвілі «педагогіка стоїть вище всіх наук, творить рівень життя і заснована на класичній формулі: дитина не готується до життя, але вже живе, тому принципом, що є стрижнем освітнього процесу, є розвиток і виховання в дитині життя за допомогою самого життя» [1].

Нажаль, класична школа переважно надає дітям тільки знання з основ наук і використовує застарілі технології. Натомість запити суспільства змінюються так швидко, що багато людей не в змозі навіть усвідомити, чому ще вчора вони були успішними та затребуваними, маючи якусь певну суму знань та досвіду, а вже сьогодні не мають можливості особистої реалізації. А відповідь одна: люди не готові до змін, не конкурентоспроможні, бо школа не готує до успішної самореалізації в житті і, взагалі, життя розглядається як щось у майбутньому часі, як щось, до чого треба готуватись.

Завдяки освітній реформі (НУШ) сучасна педагогіка отримала завдання творити рівень життя тут і зараз. Тож яким же чином потрібно формувати у студентів професійні компетентності вчителя, щоб виховати особистість, інноватора, патріота, особистість, здатну не тільки до успішної самореалізації, а спроможну змінити соціум на краще?

Ми погоджуємося з поглядами В.Андрущенка, який стверджує, що студента необхідно виховати як високоосвічену, компетентну особистість, яка має глибоку предметну підготовку, знає більше, бачить далі, розгортає світоглядні горизонти учня й може навчити його чомусь такому, що не зможуть зробити інші [2].

Завдання педагогічних ВНЗ – допомогти студентам усвідомити, що новий учитель має бути носієм високої культури спілкування, національних, духовних та загальнолюдських цінностей, володіти якостями, що роблять його сучасним, «своїм» серед молоді: активним, відкритим, здатним до діалогічного спілкування (в соціальних мережах у тому числі), демократичним, наповненим цікавими ідеями, впевненим, мати власно розвинені мистецькі та спортивні звитяги. Цей набір якостей нового вчителя можна продовжувати до нескінченності. Та все ж головною якістю сучасного вчителя була і є любов до дитини. Така любов, яка дозволить вчителю не себе по шматочках дарувати учням, а кожному учню подарувати його самого, допомогти стати самим собою, повірити в себе, в свої сили, запалити в душі кожної дитини вогонь життєтворчості, навчити дітей створювати красу навколо та із добром і любов'ю дарувати її людям. Бо якщо дитина є «сонцем, навколо якого обертається все у шкільному просторі, то учитель – творець, який допомагає дитині відкрити самого себе, дарує їй крила для польоту», – стверджує Ш.Амонашвілі [1].

Тож нова українська школа повинна починатися з любові та посмішки вчителя, з атмосфери взаємоповаги і партнерства, творчості та

пошуку, з атмосфери, де помилка – це досвід, де вчитель – друг, де урок – цікава подорож у світ особистих здібностей і можливостей, а школа – простір розвитку, спілкування та становлення особистості [2].

Такі зміни не можуть стати миттєвими, як того хочеться, і можуть залишитися ілюзією. Завдання всієї освітянської спільноти активно долучитися до освітньої, поетапної реформи.

На першому етапі відбувається переформатування вже існуючих в освіті кадрів, що, дійсно, забезпечує перші кроки до нової української школи. Другим етапом є підготовка студента – майбутнього вчителя, який буде працювати у школі, у новій українській школі, з оснащеними сучасною технікою кабінетами, цифровими лабораторіями, з новими програмами та підручниками, в умовах академічної свободи, з якою він буде створювати нове освітнє середовище. Бо нові навчальні програми потребують серйозного переосмислення, глибокого аналізу та самостійності у виборі пріоритетності тем під час календарно-тематичного планування [12; 13].

Це не «лекало» однакове для всіх, це вже індивідуальний творчий продукт з перспективою самостійного вибору форм і методів організації освітнього процесу з урахуванням конкретних умов роботи, з забезпеченням конкретних очікуваних результатів.

Ключові компетентності з їх компонентами, навчання за наскрізними лініями як засіб інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів – все це самостійно необхідно буде враховувати студенту – майбутньому вчителю в процесі створення освітнього середовища. А ще негайно і максимально оволодіти можливостями технічного забезпечення. Чому негайно, бо у школах не було сучасної техніки, та і у вишах частіше викладають сучасну методику «на пальцях» [14].

Тож у педагогів тільки один шлях – шлях негайних особистих змін задля успішної інтеграції у сучасний освітній простір та підвищення конкурентоздатності, використовуючи всі можливості. І тут вже, до речі, треба говорити про андрагогіку як науку про освіту дорослих, що забезпечує адаптування до змін у суспільстві та на ринку праці, допомагає визначити різні шляхи самовдосконалення людини та фахівця. Це стало особливо актуальним в світлі концепції навчання та розвитку людини впродовж усього життя [12].

Студентам потрібно довести, що сучасний вчитель без професійного розвитку та постійного навчання не зможе працювати відповідно до вимог сьогодення з сучасною дитиною, більш прагматичною, креативною, допитливою, яка одночасно може виконувати декілька справ: спілкується в соціальних мережах, вчить уроки, їсть чіпси, розмовляє по телефону,

дивиться телевізор – і з усім цим непогано справляється. А крім того, має на підсвідомості здатність дуже легко та швидко розбиратись та користуватись всіма можливостями сучасних гаджетів. Студенти повинні усвідомити, що вчитель не має права в очах сучасної дитини втратити авторитет.

Для сучасного учня у ВНЗ потрібно підготувати компетентного і сучасного педагога (студента), який володіє інноваційними педагогічними технологіями і методами.

Під педагогічними інноваціями ми розуміємо певну сукупність нових, взаємопов'язаних засобів, методів і процесів, необхідних для створення організованого, цілеспрямованого й керованого педагогічного впливу на формування особистості з прогнозованими якостями.

Так, К.Роджерс розрізняє п'ять категорій вчителів зі ставленням до інновацій:

1) вчитель, який завжди першим сприймає усе нове та сміливо його впроваджує і поширює – новатор;

2) вчитель, який першим здійснює експериментальну перевірку цінностей новацій у школі – експериментатор;

3) вчитель, який дотримується правила «золотої середини» і чекає, поки новації не впровадить більшість колег – поміркований;

4) вчитель, орієнтований на старі технології й сприймає нове лише при загальній позитивній громадській думці – такий, що сумнівається;

5) вчитель, який має дуже сильний зв'язок із традиційним, старим підходом до навчання і виховання, такий відкидає усе нове – консерватор [15].

Подану класифікацією, на наш погляд, слід доповнити ще однією категорією вчителів – розгублених – тих, хто прийшли працювати в школу зразу після педагогічних вишів. Такий вчитель володіє знаннями з предмету та має базові знання з методики викладання, педагогічних інновацій, але вони – суто теоретичні. А треба, щоб було навпаки: випускник педвузу має йти до школи, озброєний найновішими знаннями з предмету, володіти інноваційними педагогічними технологіями та методиками викладання. Завдання ВНЗ: підготувати такого студента – майбутнього вчителя.

Ми погоджуємося з поглядами викладачів-науковців, які вбачають першочерговими модернізаційними заходами вишів – заходи щодо втілення концепції освіти для сталого розвитку у підготовці педагогів у відповідності з викликами часу. Такі заходи передбачають підвищення якості та розширення спектру педагогічних спеціальностей, орієнтацію на STEM-освіту, междисциплінарність, посилення зв'язків університету зі школою, підвищення ролі та значення громадянської складової у

підготовці вчителя, реалізацію європейської стратегії педагогічної освіти [2].

STEM-освіта – це низка чи послідовність курсів або програм навчання, яка готує учнів до успішного працевлаштування, до освіти після школи або для того й іншого, вимагає різних і більш технічно складних навичок, зокрема із застосуванням математичних знань і наукових понять [16].

Тільки активна співпраця всієї освітянської і громадської спільноти дасть можливість здійснити реальне остаточне переформатування роботи української школи. Важливою складовою такої співпраці стає підготовка у педагогічних вузах нової формації вчителів. Рушійною силою такої підготовки, на наш погляд, є реалізація персонального особистісного потенціалу кожного студента в освіті. Тобто це є програма його індивідуальної активності, спрямованість і зміст якої визначаються його волездатністю як готовністю здійснювати свідомий вибір і діяти згідно етичній вольовій відповідальності (індивідуальна освітня траєкторія).

Новий підготовлений вчитель, який усвідомлює свою велику роль і велику відповідальність перед майбутнім держави, може виховати особистість, спроможну жити і творити у площині гідності, справедливості, національної ідентичності, здатну до особистого життєтворення у взаємодії палітри культур, поваги до прав людини.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Отже, щоб докорінно реформувати середню освіту, слід залучати до цієї справи не тільки чинних педагогічних працівників, але і осучаснити підготовку студентів – майбутніх вчителів, «агентів змін». Така підготовка повинна будуватися на освітніх іноваціях і передбачати розвиток творчого потенціалу студентів. Це стосується не лише створення та поширення новизни, а і змін у способі діяльності, стилі мислення учасників навчально-виховного процесу.

Впровадження інноваційних педагогічних технологій суттєво поокращує освітній процес, що дозволяє вирішувати проблеми розвивального, особистісно-орієнтованого навчання, формування індивідуальної освітньої перспективи. Основною характеристикою інноваційної діяльності вищого педагогічного навчального закладу повинно стати підвищення результативності освітнього процесу.

Світогляд студента педагогічного вузу потрібно спрямувати на те, що вчитель уже не «єдиний наставник та джерело знань». Він перетворюється у педагогічного менеджера, фасилітатора, «направляючого за кадрам» освітнього процесу, члена команди, коуча, тьютора, модератора в індивідуальній освітній траєкторії кожної дитини.

Перспективи подальшого дослідження ми пов'язуємо з вивченням загальних, дидактичних, психологічних і соціологічних закономірностей навчання та виховання студентів у педагогічних ВНЗ за для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії кожного з них.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Амонашвілі Ш.О. «Істина школи»: <https://www.rulit.me/books/istina-shkaler>.
2. Андрущенко В. Проект для обговорення «Нова школа. Простір освітніх можливостей»: <https://www.edu.ua/ua/interv-iv/4068-novu-shkolu-zbuduie-novy-vchytel>.
3. [Боришевський М.Й.](#) Галян І.М. [Боришевський М.Й.](#) Саморегуляція оцінної діяльності вчителя як вид психічної активності. К.: Дніпро, 2001. – 74с.
4. Вклад Я.А.Коменского в розвиток педагогічної науки: <https://dovidka.biz.ua/komenskiy-vnesok-u-peda>.
5. Загвязинский В.И. Исследовательская деятельность педагога: монография -2-е изд. М.: Издательский центр «Академия», 2008. – 246 с.
6. Зязюн І.А. Філософія педагогічної дії: монографія. Київ ; Черкаси : [Б. в.], 2008. – 608 с.
7. Концепція «Нова українська школа»: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
8. [Кремень В. Г.](#) Освіта і наука України : шляхи модернізації. Факти, роздуми, перспективи. Київ : Грамота, 2003 . – 215 с.
9. Міністр освіти про спротив системи і перепідготовку вчителів – НУШ: <https://nus.org.ua/.../ministr-osvity-pro-sprotyv-systemy-i-pe...>
10. [Моляко В.](#) Психологічне дослідження творчого потенціалу особистості: монографія: АПН України, Ін-т психології ім. Г.С.Костюка, лаб. психології творчості. - К. : Пед. думка, 2008. - 207 с.
11. Нову школу збудує новий учитель: <https://www.npu.edu.ua/ua/interv-iv/4068-novu-shkolu-zbuduie-novy-vchytel>.
12. Пуцова В.І.. Набока Л.Я Професійний розвиток педагогічних працівників: практична андрагогіка [Текст] / відп .ред. В.І.Пуцова, К.: [б.в.]. 2007.
13. Сорочан Т.М. Методологія змін у системі післядипломної педагогічної освіти [Текст]. Педагогіка і психологія. – 2016. - № 4 (93).

14. Софій Н.З. Підготовка педагогів до застосування інноваційних методів навчання [Текст] Навчально-методичні матеріали до Модуля 6. – К.: [б.в.]. 2008.
15. Rogers, N. The Carl Rodgers Symposium 2002: Honoring His Life, Our Work, A Global Vision [Elektronik resours] / N.: www. pre-world org.
16. STEM-освіта – Інститут модернізації змісту освіти: <https://www.imzo.gov.ua/stem-osvita>.

Стаття надійшла до редакції 05.06.2019

СЕРГЕЕВА Инесса

кандидат психологических наук, доцент кафедры психологии ГВУЗ "Донбасский государственный педагогический университет"
ул. генерала Батюка, 19, г. Славянск, 84116, Украина
E-mail: inessa.sergeeva@ukr.net

ЦЫГАНЮК Руслан

магистрант кафедры педагогики высшей школы ГВУЗ "Донбасский государственный педагогический университет"
ул. генерала Батюка, 19, г. Славянск, 84116, Украина
E-mail: 24.11.1987@gmail.com

НОВОЙ УКРАИНСКОЙ ШКОЛЕ – НОВОГО СОВРЕМЕННОГО УЧИТЕЛЯ!

Резюме. В статье освещается важная составляющая в реализации реформы новой украинской школы – подготовка новой формации современных учителей (студентов педагогических вузов).

Отмечается, что производительность педагогической деятельности во многом зависит от осознанности педагогом (студентом) своей образовательной миссии, от психологической готовности студента к пониманию, восприятию и реализации инноваций. Под педагогическими инновациями подразумевается определенная совокупность новых, взаимосвязанных средств, методов и процессов, необходимых для создания организованного, целенаправленного и управляемого педагогического воздействия на формирование личности.

Выяснено, что движущей силой инновационной подготовки является реализация персонального личностного потенциала каждого студента в образовании. То есть программы его индивидуальной активности, направленность и содержание которой определяются его волевой способностью как готовностью осуществлять сознательный выбор и действовать согласно этической волевой ответственности.

Автор акцентирует внимание на необходимости оптимизации учебно-воспитательного процесса в педагогических вузах: ориентацию на STEM-образование, междисциплинарность, усиление связей университета

со школой, повышение роли и значения гражданской составляющей в подготовке студента.

Ключевые слова: новая украинская школа, образовательные изменения, современный учитель, агенты изменений, учительская компетентность, подготовка студентов, инновации, собственная образовательная траектория, STEM-образование.

SERGEEVA Inessa

Candidate of Psychological Sciences, Associate Professor of the Psychology Department of SHEE “Donbas State Pedagogical University”

19 General Batiuk St., Sloviansk, 84116, Ukraine,

E-mail: inessa.sergeeva@ukr.net

TSYHANOK Ruslan

undergraduate student of the department of High School Pedagogy SHEE “Donbas State Pedagogical University”

19 General Batiuk St., Sloviansk, 84116, Ukraine,

E-mail: 24.11.1987@gmail.com

A NEW MODERN TEACHER FOR THE NEW UKRAINIAN SCHOOL!

The article is devoted to highlighting an important component in the implementation of the reform of The New Ukrainian school. It's training a new formation of modern teachers (students of pedagogical universities).

It is noted that the productivity of pedagogical activity largely depends on the awareness of the teacher (student) of his/her educational mission, on the student's psychological readiness of understanding, perception and realization of innovations. Pedagogical innovations are a set of new, interconnected tools, methods, and processes which are necessary to create an organized, purposeful, and managed pedagogical impact on the personality formation.

It is found out that the driving force of innovative training is the realization of each student personal potential in education. That is, the programs of his/her individual activity, the orientation and content of which are determined by his/her ability as the readiness to make conscious choices and act according to ethical volitional responsibility.

The author stresses the necessity of optimizing the educational process in pedagogical universities: focusing on STEM education, interdisciplinarity, strengthening connections between the university and the school, enhancing the role and importance of the civic component in student training.

Keywords: The New Ukrainian school, educational changes, modern teacher, agents of change, teaching competence, student training, innovations, own educational trajectory, STEM education.

Changes in the education system are taking place due to the challenges of the modern world: globalization, the information revolution, the common

aspirations for peaceful coexistence of cultures and peoples, respect for human rights, as well as environmental security and democratization processes.

For the modern student in the university it is necessary to train a competent and modern teacher (student), who masters innovative pedagogical technologies and methods. The driving force of such training, in our opinion, is the realization of each student personal potential in education. That is, the program of his/her individual activity, the orientation and content of which are determined by his/her ability as the readiness to make conscious choices and act according to ethical volitional responsibility (individual educational trajectory).

The outlook of the student of the pedagogical university should be directed to the fact that the teacher is no longer “the sole mentor and source of knowledge”. He/she is transformed into a pedagogical manager, facilitator, “guide” of the educational process, a team member, a coach, a tutor, a moderator in each child’s individual educational trajectory.

In this regard, the overriding modernization measures of higher education institutions are measures to provide the concept of education for sustainable development into teacher training in response to the challenges of the times. Such measures include improving the quality and expansion the spectrum of the pedagogical specialties, focusing on STEM education, interdisciplinarity, strengthening the university’s connections with the school, enhancing the role and importance of the civic component in teacher training, and implementing the European strategy of pedagogical education.

The active cooperation of the whole educational and civic community will make it possible to reformat realistically the work of the Ukrainian school. A newly trained teacher who recognizes his/her great role and great responsibility to the future of the state, can bring up a person capable of living and creating in the plane of dignity, justice, national identity, capable of personal life made in the interaction of the palette of cultures, respect for human rights.

The prospects of further research are connected with the study of general, didactic, psychological, sociological laws of education and upbringing of students in pedagogical universities for the realization of individual educational trajectory of each of them.

REFERENCES

1. Amonashvili, Sh. O. Truth of the School. Retrieved from <https://www.rulit.me/books/istina-shkaler>.
2. Andrushchenko, V. Project for discussion “New school. Space of Educational Opportunities”. Retrieved from www.edu.ua/ua/interviu/4068-novu-shkolu-zbuduie-novyi-vchytel.
3. Boryshevskiy, M. Y. (2001). Self-regulation of Teacher Evaluation Activity as a Type of Mental Activity. Kyiv: Dnipro.

4. Contribution of Ya. A. Komensky to the Development of Pedagogical Science. Retrieved from <https://dovidka.biz.ua/komenskiy-vnesok-u-peda>.
5. Zagvyazinskiy, V. Y. (2008). Educational Activity of a Teacher. Monograph. Moscow: Akademiya.
6. Ziaziun, I. A. (2008). The Philosophy of Pedagogical Action. Monograph. Kyiv; Cherkasy.
7. The New Ukrainian School Concept. Retrieved from <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
8. Kremen, V. H. (2003). Education and Science of Ukraine: Ways of Modernization. Facts, Reflections, Perspectives. Kyiv: Hramota.
9. Minister of Education on System Resistance and Teacher Retraining – NUSH. Retrieved from <https://nus.org.ua/.../ministr-osvity-pro-sprotyv-systemy-i-pe...>
10. Moliako, V. (2008). Psychological Study of the Creative Potential of the Individual. Monograph. Kyiv: Ped.dumka.
11. A New School will be Built by a New Teacher. Retrieved from <https://www.npu.edu.ua/ua/interv-ju/4068-novu-shkolu-zbuduie-novyivchytel>.
12. Putsova, V. I. (2007). Professional Development of Pedagogical Staff: Practical Andragogy. Kyiv.
13. Sorochan, T.M. (2016). Methodology of Changes in the System of Postgraduate Pedagogical Education. *Pedagogy and Psychology*, 4 (93).
14. Sofii, N. Z. (2008). Training Teachers to Apply Innovative Teaching Methods. Kyiv.
15. Rogers, N. (2002). The Carl Rogers Symposium 2002: Honoring His Life, Our Work, A Global Vision. Retrieved from www.pre-world.org.
16. STEM Education – Institute for the Modernization of the Education Content. Retrieved from <https://www.imzo.gov.ua/stem-osvita>.

(переклад англійською зроблено особисто автором статті)